

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 93

**Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un
Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey
Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına
İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun
Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1942) ve
Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1942 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Muhalefet Şerhi 8

• Teklif Metni 9

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 9

• Protokol Metni 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 470716 evrak numaralı “Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol”ün onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

22.05.2019

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1942)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatının (NATO) Soğuk Savaş sonrası genişlemesi sürecinde Polonya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan 1999 yılında, Bulgaristan, Estonya, Letonya, Litvanya, Romanya, Slovakya ve Slovenya 2004 yılında, Arnavutluk ve Hırvatistan 2009 yılında ve son olarak Karadağ 2017 yılında NATO'ya üye olmuştur.

2-4 Nisan 2008 tarihlerinde düzenlenen Bükreş Zirvesinde (eski adıyla) Makedonya'nın, Yunanistan ile arasındaki “isim sorunu”na Birleşmiş Milletler çerçevesinde karşılıklı olarak kabul edilebilir bir çözüm bulunduğu NATO'ya katılmaya davet edilmesi kararlaştırılmıştır. Bahse konu Zirvede alınan karar uyarınca Makedonya ile Yunanistan, isim sorununun çözümüne yönelik temasları sonucunda 2018 yılında Prespa Anlaşmasını imzalamışlardır. Söz konusu Anlaşma, Makedonya Parlamentosu tarafından 11 Ocak 2019 tarihinde, Yunanistan Parlamentosu tarafından ise 25 Ocak 2019 tarihinde onaylanmıştır. Anlaşma çerçevesinde, Makedonya Cumhuriyeti'nin anayasal ismi “Kuzey Makedonya Cumhuriyeti” olarak değiştirilmiştir.

Anlaşmanın her iki ülkenin parlamentosunda onaylanmasının ardından NATO'nun 2008 Bükreş Zirvesinde aldığı karar ve NATO Konseyinde Makedonya'nın “Kuzey Makedonya Cumhuriyeti” ismiyle NATO'ya üyelik sürecine ilişkin olarak kabul edilen plan temelinde, “Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol” 6 Şubat 2019 tarihinde tüm NATO üyesi devletler tarafından Brüksel'de imzalanmıştır. Bahse konu Protokolün tüm üye ülkelerdeki onay süreçlerinin tamamlanarak yürürlüğe girmesinden sonra Kuzey Makedonya'nın Kuzey Atlantik Antlaşmasına taraf olmaya davet edilmesi ve söz konusu Antlaşmanın Kuzey Makedonya açısından yürürlüğe girmesiyle bu ülkenin NATO'nun 30 uncu üyesi olması beklenmektedir.

Bu itibarla, “Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol”ün onaylanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-81583

9 Mayıs 2019

Konu: Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2019 tarihinde Brüksel’de imzalanan “Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol”ü Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

4/7/2019

Esas No: 2/1942

Karar No: 64

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 10/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol”, 22/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 31/5/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilen 2/1942 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 4/7/2019 tarihli 10’uncu toplantısında Dışışleri Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin NATO üyesi olmasını teminen imzalanan Protokolün onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Balkanlarla çok önemli tarihî, kültürel ve siyasi iş birliğimizin mevcut olduğu, bu köklü bağları son dönemde ciddi ekonomik gelişmelerle de taçlandırmak istediğimiz,

Ülkemizde 15 milyon Balkan kökenli Türk vatandaşının bulunduğu, bu vatandaşlarımızın bölgeyle bağlarımız açısından son derece güçlü bir köprü olduğu,

Kuzey Makedonya’da bulunan sayıları yaklaşık 78 bine varan soydaşımızın bu ülkeyle ilişkilerimizde özel bir yere sahip olduğu ve burada yaşayan soydaşlarımızın güvenlik ve refahı için de Kuzey Makedonya’nın istikrarı ve ekonomik kalkınmasını son derece önemseydiğimiz,

Kuzey Makedonya’yla ikili ticaret hacmimizin 500 milyon doları aştığı, bu ülkede faaliyet gösteren Türk yatırımcılarımızın, soydaşlarımızın kalkınmasına ve bu ülkenin geleceğine çok ciddi katkılarda buldukları,

1991 yılında bağımsızlığını kazanmış bu ülkeyle karşılıklı güvene dayalı bir iş birliğimizin mevcut olduğu,

Bu çerçevede, Kuzey Makedonya dâhil tüm Balkan ülkelerinin üyesi olduğumuz NATO’ya ve üyelik müzakereleri yürüttüğümüz Avrupa Birliğine katılımını desteklediğimiz,

Kuzey Makedonya’nın, 1995 yılında NATO’nun Barış İçin Ortaklık Mekanizmasına dâhil olarak NATO ortağı statüsünü elde ettiği, böylece NATO’yla ilişkilerini esasen yirmi dört yıl önce resmî bir çerçeveye oturttuğu, ancak o dönem mevcut olan isim sorununun ilişkilerin daha ileri gitmesini engellediği,

2008 NATO Bükreş Zirvesinde isim sorununun çözümlenmesi kaydıyla o dönemki adıyla Makedonya’nın ittifaka davet edilmesi kararı alındığı ve bunun üzerine Prespa Anlaşması’nın Ocak 2019’da kabul edildiği ve ülkenin anayasal isminin Kuzey Makedonya Cumhuriyeti olarak tescil edildiği,

Yunanistan ve Makedonya arasındaki bu sorunun çözülmesinden sonra 2008 Bükreş Zirvesinde alınan karar uyarınca Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyeti’nin katılımına ilişkin Protokolün 6 Şubat 2019 tarihinde NATO karargâhında tüm müttefikler tarafından imzalandığı,

Katılım Protokolünün tüm müttefik ülkelerdeki iç onay sürecinin tamamlanmasından sonra Kuzey Makedonya'nın 1949 tarihli Kuzey Atlantik Anlaşmasına imzacı olmaya davet edilmesinin beklendiği,

Anlaşmanın yürürlük kazanmasıyla birlikte Kuzey Makedonya'nın NATO'nun 30'uncu üyesi olacağı,

Hâlihazırda Protokolün NATO ülkeleri nezdindeki onay süreçlerinin devam ettiği, bugüne kadar 14 müttefik tarafından onay süreçlerinin tamamlandığının resmen bildirildiği, katılım Protokolünün esasen 17 müttefik ülke tarafından Parlamentoda onaylandığı ve 3 ülkenin henüz resmî bildirimde bulunmadığı,

Yine, bu bölgede Slovenya'nın 2004'te, Hırvatistan'ın 2009'da ve Karadağ'ın 2017'de NATO'ya ülkemizin de desteğiyle üye oldukları; bölge ülkelerinden Bulgaristan ve Romanya'nın 2004'te, Arnavutluk'un ise 2009'da ülkemizin de desteğiyle ittifakın birer parçası hâline geldiği,

Netice olarak, ülkemizin NATO'nun açık kapı politikasını aktif şekilde desteklediği ve Avrupa-Atlantik Bölgesindeki güvenlik ile Balkanlardaki barış ve istikrarın kalıcı kılınması bakımından önemli bir stratejik ortak olarak öne çıktığı,

Yirmi dört yıl önce NATO'yla resmî ilişki kuran Kuzey Makedonya'nın, bugün de Kosova'da, Afganistan'da NATO misyonlarına aktif olarak katkıda bulunduğu,

Protokolün kabul edilmesinin hem Kuzey Makedonya Cumhuriyetiyle ilişkilerimiz hem Balkan coğrafyasının istikrar ve güvenliği hem de Türkiye'nin bu bölgeye olan katkılarını da taçlandırması anlamına geleceği,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oçokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oçokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin ve Bursa Milletvekili Atilla Ödünç Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Volkan Bozkır</i> İstanbul	Başkanvekili <i>Ahmet Yıldız</i> Denizli	Kâtip <i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Aydın Adnan Sezgin</i> Aydın	Üye <i>Atilla Ödünç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir
Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul	Üye <i>Ahmet Ünal Çeviköz</i> İstanbul
Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul	Üye <i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i> İzmir (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük (Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri	

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunmasına ilişkin kanun tekliflerine dair muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

2/1942 Sayılı Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifine Muhalefet Şerhimdir.

NATO, Rusya'nın çevresinde oluşturmaya çalıştığı askeri hattın tahkim edilmesi adına Doğu Avrupa ve Balkanlarda NATO'nun etkisini arttırmaya çalışmaktadır. Daha fazla silahlanma ve askeri harcamalarla anılan NATO'nun günümüzdeki askeri girişimleri çözüm yerine daha fazla soruna sebebiyet vermektedir. Afganistan'da ve Libya'da NATO Müdahaleleri çözümden ziyade sebep olduğu yıkımlarla ve politik çözümsüzlüklerle anılmaktadır. Balkanlarda ve Doğu Avrupa'da olası bir gerilimde oluşacak iç çatışmalarda NATO'nun askeri anlamda olumsuz sonuçlara sebebiyet vereceğine dair emareler oldukça fazladır. Bu sebeple NATO'nun genişlemesini ve askeri faaliyetlerinin bölgede artmasının sebep olacağı riskleri göz önünde bulundurarak bu kanun teklifine muhalif olduğumuzu beyan ederiz.

04.07.2019

Serpil Kemalbay Pekgözegü
İzmir

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

**KUZEY ATLANTİK ANTLAŞMASINA
KUZEY MAKEDONYA CUMHURİYETİNİN
KATILIMINA İLİŞKİN PROTOKOLÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 6 Şubat 2019 tarihinde Brüksel'de imzalanan "Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**KUZEY ATLANTİK ANTLAŞMASINA
KUZEY MAKEDONYA CUMHURİYETİNİN
KATILIMINA İLİŞKİN PROTOKOLÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

KUZEY ATLANTİK ANTLAŞMASINA KUZEY MAKEDONYA CUMHURİYETİNİN KATILIMINA İLİŞKİN PROTOKOL

4 Nisan 1949 tarihinde Vaşington'da imzalanan Kuzey Atlantik Antlaşmasına taraf ülkeler,
Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nin bu Antlaşmaya katılımıyla Kuzey Atlantik bölgesindeki
güvenliğin pekiştirileceğinden emin olarak,

Şu hususlar üzerinde anlaşmışlardır:

Madde I

Bu Protokolün yürürlüğe girmesiyle, Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatının Genel Sekreteri,
tüm Taraflar adına, Kuzey Atlantik Antlaşmasına katılımı için Kuzey Makedonya Cumhuriyeti
Hükümetine davette bulunacaktır. Antlaşmanın 10'uncu Maddesi uyarınca Kuzey Makedonya
Cumhuriyeti, katılım belgesini Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine tevdi ettiği gün Taraf
ülke olacaktır.

Madde II

Mevcut Protokol, Kuzey Atlantik Antlaşmasına Taraf her bir ülkenin Protokolü kabul ettiğini
Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine duyurmasıyla yürürlüğe girecektir. Amerika Birleşik
Devletleri Hükümeti, Kuzey Atlantik Antlaşmasının tüm Taraflarına bu tür her bir bildirim
alındığı tarihi ve işbu Protokolün yürürlüğe giriş tarihini bildirecektir.

Madde III

İngilizce ve Fransızca metinleri aynı derecede geçerli olan işbu Protokol, Amerika Birleşik
Devletleri Hükümeti Arşivlerinde muhafaza edilecektir. Protokolün onaylanmış örnekleri bu
Hükümet tarafından Kuzey Atlantik Antlaşmasına Taraf tüm ülkelerin Hükümetlerine
iletilecektir.

İşbu Protokol, yukarıdaki hususları doğrulamak üzere aşağıda imzaları bulunan tam yetkililer
tarafından imzalanmıştır.

2019 Şubat ayının 6'ncı günü Brüksel'de imzalanmıştır.

Arnavutluk Cumhuriyeti adına:

Belçika Krallığı adına:

Bulgaristan Cumhuriyeti adına:

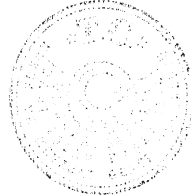
Kanada adına:

Hırvatistan Cumhuriyeti adına:

Çek Cumhuriyeti adına:

Danimarka Krallığı adına:

Estonya Cumhuriyeti adına:

Fransa Cumhuriyeti adına:

Almanya Federal Cumhuriyeti adına:

Yunanistan Cumhuriyeti adına:

Macaristan adına:

İzlanda Cumhuriyeti adına:

İtalya Cumhuriyeti adına:

Letonya Cumhuriyeti adına:

Litvanya Cumhuriyeti adına:

Lüksemburg Büyük Dükahığı adına:

Karadağ adına:

Hollanda Krallığı adına:

Norveç Krallığı adına:

Polonya Cumhuriyeti adına:

Portekiz Cumhuriyeti adına:

Romanya adına:

Slovak Cumhuriyeti adına:

Slovenya Cumhuriyeti adına:

İspanya Krallığı adına:

Türkiye Cumhuriyeti adına:

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı adına:

Amerika Birleşik Devletleri adına:

İşbu belgenin (9 sayfadan oluşan) aslının kopyası olduğu tasdik olunur.

Steven Hill

NATO Hukuk Danışmanı

Brüksel, 6 Şubat 2019

TBMM Basımevi - 2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(Sıra Sayısı: 93)